

▶ Les 2: Een huis vol van Gods zorg

Thema

Elisa en de weduwe

Bijbelgedeelte

2 Koningen 4:1-7

Kernboodschap

God wil bij jou wonen en voor je zorgen.

Bijbeltekst bij de kernboodschap

En het geschiedde, als die vaten vol waren, dat zij tot haar zoon zeide: Breng mij nog een vat aan; maar hij zeide tot haar: Er is geen vat meer. En de olie stond stil. (2 Koningen 4:6)

Aanleren Bijbeltekst

Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden. (Psalm 55:23a)

Kerntoepassingen

Toepassing niet-gelovig kind: Vertel alles aan de Heere God, blijde en verdrietige dingen.

Geloof dat Hij bij jou wil wonen en voor jou wil zorgen. Vertrouw je toe aan God.

Toepassing gelovig kind: Leef dicht bij de Heere God. Vertel Hem alles: blijde en verdrietige dingen. Hij zorgt voor je.

Hulpmiddelen

Vertelplaten

Verteloverzicht

1. Een weduwe met twee zonen heeft een schuld. De schuldeiser wil haar kinderen als slaven meenemen. (2 Koningen 4:1)
2. Wat moet ze doen? Ze heeft alleen nog een kruikje met olie.
3. Ze gaat naar Elisa, de knecht van God, toe. Ze vertelt wat er aan de hand is. (2 Koningen 4:2)
4. Elisa geeft de opdracht om kruiken te verzamelen en in huis te zetten. (2 Koningen 4:3)
5. Daarna moet ze de deur dicht doen en de kruiken vol gieten met olie. (2 Koningen 4:4)
6. De vrouw doet wat Elisa zegt. Daar is geloof voor nodig; geloof dat God machtig is om haar te helpen. (2 Koningen 4:5)
7. Alle kruiken giet ze vol. Dan stopt de olie pas met stromen. (2 Koningen 4:6)
8. Het huis van de vrouw is vol van Gods zorg voor haar!
9. De vrouw gaat naar Elisa en vertelt wat er gebeurd is. Elisa zegt dat ze de olie moet verkopen en haar schulden kan afbetalen. Het geld dat overblijft, kan ze gebruiken om verder van te leven. (2 Koningen 4:7)

Uitleg en achtergrondinformatie

2 Koningen 4:1-7

Vers 1 Elisa maakt deel uit van een profetenschool, waarbinnen hij hoog aanzien heeft (2 Koningen 2:15; 9:1). Mannen die door een gezalfde profeet onderwezen worden in de godsdienst, worden ook wel ‘zonen van de profeten’ genoemd. Leraar en leerling noemen elkaar ‘vader’ en ‘zoon’. De profetenzonen geven onderwijs aan het volk. De profeten vormden blijkbaar een gezamenlijke school, als enig tegenwicht tegen het vele onrecht en de Baäl-dienst in Israël. Dat mensen hulp van een profeet inriepen, gebeurde vaker (2 Koningen 2:19; 3:11; 4:22; 5:3). Om voor een specifieke zaak de HEERE te zoeken, raadpleegde men een profeet. Dit werd gedaan, omdat er in het tienstammenrijk geen priester- en tempeldienst was. Elisa is één van de 7000 die zijn knie niet gebogen heeft voor Baäl (1 Koningen 19:18).

Als weduwe verkeert de vrouw, over wie het hier gaat, in een sociaal zeer kwetsbare positie. Ze heeft geen mogelijkheden om in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Ze durft haar nood aan Elisa voor te leggen omdat deze haar man als een godvrezende heeft gekend; ze noemt dat ook. Ze doet een dringend en bewogen appèl op Elisa. Hoewel de schuldsavernij is toegestaan in Israël (Exodus 21:1-11; Deuteronomium 15:12-18), is het verboden om weduwe of wees te onderdrukken (Exodus 22:22; Deuteronomium 24:17). De hardvochtige schuldeiser zondigt hier tegen de Vader van de wezen en de ‘Rechter van de weduwen’ (Psalm 68:6). Als de beide jongens als slaven zouden worden weggehaald, dan is voor de vrouw niet alleen haar eigen toekomst, maar ook die van haar overleden man verdwenen. Naar oudtestamentisch besef nam de mens namelijk nog deel aan de geschiedenis van zijn volk in zijn nazaten.

Vers 2-4 Uit de woorden ‘uw dienstmaagd’ blijkt de nederige houding van de vrouw. Ze heeft een klein kruikje olie. Olie werd gebruikt om te koken, als brandstof voor olielampjes, voor persoonlijke verzorging en als smaakmaker van het voedsel. Het was een beloofde zegen van de HEERE (Deuteronomium 7:13). Gebrek aan olie was in het oude oosten een teken van bittere armoede. De vrouw krijgt een opdracht van Elisa. Ze moet zo veel mogelijk lege potten en kruiken inzamelen in de buurt. Vervolgens moet ze in besloten familiekring de vaten vullen en wegzetten. De burens zullen wel nieuwsgierig geweest zijn naar wat de vrouw met al die vaten wil doen. Het mag echter geen demonstratie worden, want God alleen moet de eer krijgen. Het telkens opzij zetten, wijst op het continue vloeien van de olie.

Vers 5-6 De vrouw gelooft de belofte en gehoorzaamt, hoewel ze op dat moment nog niets ziet van de vervulling van de belofte (Hebreeën 11:1). De HEERE laat de olie net zolang stromen totdat alle vaten, die de vrouw gelovig heeft verzameld, gevuld zijn met olie. Had ze minder vaten verzameld, dan was de olie eerder gestopt; had ze meer verzameld, dan was de olie langer blijven stromen. De HEERE voorziet haar, naar Zijn rijkdom, van alles wat ze nodig heeft (Filippenzen 4:19). Wij mogen met onze nood, onze lege handen, naar de troon van de genade gaan om hulp (Hebreeën 4:16). De HEERE kan op onverwachte en ongedachte wijze

uitredding bieden aan hen die vertrouwen stellen op Zijn profetische Woord.

Vers 7 De vrouw toont haar dankbaarheid. Dit is een voorbeeld voor ons. Ze vertelt het wonder niet eerst aan haar burens, maar aan Elisa. Uit de reactie van Elisa blijkt dat de olie niet alleen voldoende is om de schuldeiser te betalen, maar ook om verder in het levensonderhoud van het gezin te voorzien. Olie was namelijk een prijzig product. De vrouw heeft uiteindelijk ruimschoots ontvangen wat ze gevraagd heeft. De uitdrukking 'den man Gods' benadrukt het krachtige van Elisa's optreden en ook van Wie hij zijn kracht gekregen heeft. De weduwe zal het laatste bevel van Elisa hebben opgevolgd.

Deze geschiedenis wijst niet alleen op Gods macht, maar getuigt ook van Gods liefde en genade.

Vertelling

Inleiding

Wat zou jij doen als je moeder eten wil koken, maar niet meer genoeg eten in huis heeft? Laat de kinderen reageren. Waarschijnlijk komen er antwoorden als: naar de winkel gaan, iets bij de burens halen.

Stel je voor dat er geen geld meer is om eten te kopen... Wat zou je dan doen?

En stel je voor dat je geen geld meer hebt voor eten, maar ook nog eens een schuld aan iemand moet betalen. Wat zou je dan doen? (Leg eventueel uit wat schuld is: bijvoorbeeld als je geld van iemand hebt geleend en dat terug moet betalen)

Het doel van deze vragen is om de kinderen te laten nadenken over de situatie van de vrouw in de vertelling. Wat zouden zij doen?!

In de vertelling gaat het over een vrouw die niet genoeg geld heeft. Wat gaat zij doen? Na de vertelling praten we daar nog even over.

Kern

➔ *Open de Bijbel bij 2 Koningen 4. Laat de Bijbel tijdens de vertelling open liggen.*

Ze heeft nog een klein beetje olie... Wat kan ze daar het beste mee doen? Ze gebruikt vaak olie. In haar land, het land Israël, gebruiken alle mensen veel olie. Olie wordt gemaakt van olijven die in het land groeien.

De olijven worden geperst (platgestampt) en zo wordt er olie gemaakt. Met die olie kun je van alles doen.

Olie kun je gebruiken om je huid mee te zalven. Het kan ook gebruikt worden om eten mee klaar te maken. Ja, dat kan ze het beste doen. Eten klaarmaken. Maar hoe moet het verder?

Deze vrouw heeft een schuld en die moet ze betalen! Er is een meneer van wie ze geld heeft geleend en hij wil zijn geld terug. Maar hoe moet dat? Ze heeft geen geld. Ze heeft nauwelijks genoeg om te kunnen eten en leven. Alleen nog een kruikje met olie. Wat moet ze toch doen?

En naast deze zorgen heeft ze heel veel verdriet. Haar man is gestorven. Haar man, waar ze zoveel van hield. Hij is er niet meer! En toch hoeft ze niet alleen verdrietig zijn als ze aan hem denkt. Hij kende de Heere God. Hij is nu bij Hem, in de hemel. Hij heeft het daar goed, want daar is geen verdriet meer. Haar man zat op de profetenschool. Hij vertelde de mensen over God. Hij leerde hen hoe ze God moesten liefhebben. Het was niet altijd makkelijk om dit aan de mensen te vertellen. Veel mensen wilden de HEERE helemaal niet dienen. Ze dienden andere goden. Toch waren er ook nog mensen die de HEERE wel dienden. Haar man kreeg ook les van Elisa, een profeet. In het land waar ze woont, het land Israël, is Elisa een bekende profeet. Hij heeft Elia opgevolgd. Elisa kent de Heere God. Hij houdt van Hem. En in het land vertelt hij over zijn God.

Ze schrikt op uit haar gedachten! Ze moet aan het werk. Ze moet zorgen voor haar twee kinderen, haar twee jongens. Gelukkig heeft ze hen nog. Ze is niet alleen. En de Heere God is er ook nog. Hij zorgt voor haar, dat weet ze zeker. Hij ziet haar, Hij weet wat ze nodig heeft. Ze dient de HEERE, net zoals haar man de HEERE lief had. Elke dag vertelt ze alles aan God. Haar verdriet, haar zorgen, alles wat haar bezighoudt.

toepassing

Dat mag jij ook doen! Alles aan de Heere God vertellen. Fijne dingen, verdrietige dingen. Je mag het tegen Hem zeggen. Je kunt God niet zien. Toch hoort Hij je. Als je je handen vouwt en je ogen dicht doet en aan Hem denkt, is het net alsof Hij heel dicht bij je is. Hij is in de hemel en toch wil Hij ook in je hart zijn. En je mag alles aan Hem vertellen.

Net zoals deze vrouw. Zij vertelt elke dag alles aan God. Ook haar zorgen. Want... wat moet ze nu doen? Ze moet haar schuld betalen. Als ze het niet kan betalen, o, daar moet ze niet aan denken... Weet je wat er dan gebeurt? Dan moeten haar jongens als slaven aan het werk. Werken voor de man waar ze een schuld heeft. Als je voor iemand werkt, krijg je daar geld voor. Loon. Als haar jongens als slaven moeten werken, krijgen ze geen geld daarvoor. Als ze voor die man werken, is dat in plaats van het geld dat ze moet betalen. Maar dan is ze haar jongens kwijt! Dan moeten ze daar, bij die man, aan het werk. Dan blijft ze alleen achter. Haar man leeft niet meer. En dan is ze ook haar kinderen nog kwijt. Daar moet ze niet aan denken... En toch weet ze: de HEERE blijft bij mij. Ook als dat heel erge zou gebeuren, als haar twee kinderen moeten gaan werken voor de schuldeiser.

Ineens heeft ze een plan. Ja, dat zal ze doen! Ze loopt haar huisje uit. Waar gaat ze naartoe? Kijk maar, ze gaat naar de profeet Elisa. Elisa heeft haar man goed gekend. Hij weet dat haar man veel van de HEERE hield. Ze komt bij hem aan. Elisa kan wel aan haar gezicht zien dat er iets ergs aan de hand is. Zodra ze bij Elisa is, roept ze het uit:

➔ Lees haar uitroep uit 2 Koningen 4:1: *Een vrouw nu uit de vrouwen van de zonen der profeten riep tot Elisa, zeggende: Uw knecht, mijn man, is gestorven, en gij weet, dat uw knecht den HEERE was vreemde; nu is de schuldeheer gekomen, om mijn beide kinderen voor zich tot knechten te nemen.*

‘Wat kan ik voor u doen? Vertel mij wat u in huis hebt’, zegt Elisa. Wat heeft ze nog in huis? Wat zou ze nog kunnen verkopen? Dat is niet zoveel... Alleen een kruikje met olie. En dat zegt ze dan ook: ‘Uw dienaar heeft niets anders in huis dan een kruikje met olie.’

Wat zou Elisa zeggen? Hoe zou hij haar kunnen helpen? Ze weet het wel: Elisa kan haar niet helpen, maar de God van Elisa wel. Haar HEERE, haar God, Die voor haar zorgt. Luister, Elisa geeft haar een opdracht:

➔ Lees de opdracht uit 2 Koningen 4:3-4: *Toen zeide hij: Ga, eis voor u vaten van buiten, van al uw naburen ledige vaten; maak er niet weinig te hebben. Kom dan in, en sluit de deur voor u en voor uw zonen toe; daarna giet in al die vaten, en zet weg, dat vol is.*

Hoe kan dat? Kruiken verzamelen, heel veel kruiken en die vullen met olie? Maar ze heeft nog maar een beetje olie...

➔ *Wat zou jij doen, als je deze opdracht hoorde? Wat zou je denken, wat zou je voelen, hoe zou je reageren?*

toepassing *In de Bijbel lees je helemaal niets van vragen die de vrouw stelt. Nee, ze gelooft dat God machtig is om haar te helpen. Ze weet dat God voor haar zorgt en voor haar blijft zorgen. En daarom gehoorzaamt ze de opdracht van Elisa. Zo mag ook jij de Heere God vertrouwen, in Hem geloven. Je mag erop vertrouwen dat Hij voor je zorgt, als je alles van Hem verwacht, net als die vrouw. In het paradijs was het huis vol blijdschap, maar het werd een huis vol verdriet. Adam en Eva mochten er niet meer wonen. Toch zie je dat God de mensen niet alleen laat. Hij blijft voor ze zorgen!*

Luister maar. Elisa heeft gezegd dat de vrouw heel veel kruiken moet verzamelen en die moet vullen met olie. Het is een poosje later. De vrouw is teruggegaan naar haar huis.

‘Hebben jullie nog lege kruiken?’, vraagt één van de jongens aan de buurvrouw.

‘Ja hoor, ik zal ze pakken. Hier heb je ze! Wat ga je ermee doen?’

‘Mijn moeder zei dat we bij alle burens lege kruiken moeten halen. Elisa heeft dat tegen haar gezegd.’

De twee zonen van de vrouw zijn druk bezig. Bij alle burens kloppen ze aan en vragen om lege kruiken. Ze lopen heen en weer om de kruiken in hun huis neer te zetten. Grote kruiken, kleine kruiken. In allerlei soorten en maten. Het huis wordt steeds voller.

‘Mam, we zijn bij alle burens geweest. Ons huis staat vol met kruiken. Er past niks meer bij. Is het zo goed?’

Ja, zo is het goed. Het huis is gevuld met lege kruiken. De vrouw gelooft en weet: God zorgt voor mij. Ze snapt het niet hoor, hoe kan ze nu met één kruikje olie al die lege kruiken vullen? Maar daar hoeft ze zich niet druk over te maken. De HEERE weet wel wat ze nodig heeft. Zij hoeft alleen maar te doen wat de HEERE gezegd heeft, door Zijn profeet Elisa. En daarom gehoorzaamt ze.

De deur van het huis doet ze dicht. Er hoeft niemand toe te kijken als ze de olie in de kruiken zal gieten. Ze doet het precies zoals Elisa gezegd heeft. De kruiken zijn verzameld. Veel kruiken. De deur is gesloten. Samen met haar zonen is ze in huis. Ze pakt haar kruikje met olie. De laatste olie die ze heeft. ‘Jongens, geven jullie om de beurt een kruik aan?’ Dat doen ze.

Eerst komt de één met een kruik. Voorzichtig houdt hij de kruik voor zijn moeder. Ze pakt het kruikje met olie en giet de olie in de kruik die haar zoon heeft aangegeven. De olie blijft stromen tot de kruik vol is. De jongen voelt dat de kruik steeds zwaarder wordt. Stevig houdt hij hem vast. Als de kruik helemaal vol is, loopt hij voorzichtig weg om de kruik neer te zetten en een andere kruik te pakken, zodat moeder die ook vol kan schenken. Ondertussen staat zijn broer met een lege kruik bij moeder. Ze giet ook deze kruik vol en hij zet hem weg. Zo gaat het maar door. Telkens pakken ze een lege kruik. Moeder giet de olie in de kruiken. Kruik na kruik raakt gevuld met olie. De olie blijft stromen. Na een poosje kijken de jongens nog eens goed rond. Is er nog een kruik die leeg is? Ja, daar is er nog één. Maar dan zijn de kruiken echt op. Alle kruiken zijn gevuld.

➔ Lees 2 Koningen 4:6b voor: *Maar hij zeide tot haar: Er is geen vat meer. En de olie stond stil.*

Wat een wonder is hier gebeurd! Alle kruiken zijn gevuld, terwijl ze maar één kruikje met olie in huis had. Ja, zo is God. Hij zorgt. Hij geeft overvloed. Nu gaat ze eerst naar Elisa, de profeet van God. In de Bijbel staat: ‘de man Gods’. Dat is Elisa: hij houdt van de Heere God en God geeft hem kracht.

‘Profeet Elisa! Ik heb precies gedaan wat u gezegd hebt. We hebben aan alle burens om kruiken gevraagd. Het huis stond vol met kruiken. We hebben de deur gesloten en de olie in de kruiken gedaan. De olie bleef stromen. Alle kruiken zijn gevuld. Toen stopte het stromen van de olie.’

➔ *Lees 2 Koningen 4:7b voor: Ga heen, verkoop de olie, en betaal uw schuldeheer; gij dan met uw zonen, leef bij het overige.*

De vrouw kan alle kruiken met olie verkopen. Iedereen heeft olie nodig. Om eten klaar te maken, als zalf, als geneesmiddel. Met het verkopen van de olie kan ze haar schulden afbetalen. Haar zonen hoeven niet als slaven te gaan werken. Ze mogen bij haar blijven wonen. En er is zoveel olie om te verkopen dat ze zelfs nog geld zal overhouden. Van dat geld kan ze eten kopen voor haar zonen en voor zichzelf. Wat is Gods zorg voor haar groot! Het huis is vol van Gods zorg.

➔ *Merk jij dat God voor jou zorgt? Zo ja, hoe?*

Slot

➔ *In de vertelling ging het over een vrouw die niet genoeg geld heeft. Wat doet ze dan? Zou jij hetzelfde doen als de vrouw? Waarom wel/niet?*

Geef de kinderen de gelegenheid om vragen te stellen over de vertelling.

